

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Europejski kontekst literatur bałkańskich		9.2.0577	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Slawistyki i Studiów Bałkańskich			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Studia bałkańskie	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Anita Gostomska; dr Jolanta Dziuba; Dejan Ajdačić, profesor uczelni; dr Natalia Wyszogrodzka-Liberadzka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		30 godzin - uczestnictwo w zajęciach (obecność, aktywność);	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - praca własna studenta (samodzielna lektura literatury przedmiotowej i sporządzenie pracy zaliczeniowej);	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		15 godzin - przygotowanie do egzaminu i egzamin.	
Liczba godzin		RAZEM: 75 godzin = 3 ECTS.	
Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin ustny	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	
		aktywny udział w zajęciach - 20%.	
		sporządzenie zaliczeniowej pracy pisemnej z zakresu problematyki wykładu, z praktycznym wykorzystaniem literatury obowiązkowej - 40%;	
		egzamin ustny w postaci rozmowy na temat pracy pisemnej/przestuchanie - 40%.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			
zakładany efekt uczenia się	pisemna praca zaliczeniowa	egzamin ustny	
		Wiedza	
K_W10	+	+	
K_W12	+	+	
		Umiejętności	
K_U03	+	+	
		Kompetencje społeczne	
K_K03	+	+	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			

A. Wymagania formalne

Brak wymagań formalnych.

B. Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu treści programowych przedmiotu „Kanon literatur południowosłowiańskich”.

Cele kształcenia

Komparatystyczne rozpoznanie przestrzeni literatur bałkańskich, poprzez ich ukontekstowanie względem kulturowych tradycji Europy.

Treści programowe

Bałkańskie refleksy kultury antycznej Śródziemnomorza.
 Tradycja cyrylo-metodejska na Bałkanach.
 Wpływy włoskie w literaturze renesansu i baroku;
 Rzeczpospolita Dubrownicka - Rzeczpospolita Wenecka.
 Zachodnioeuropejska percepcja Bałkanów w okresie oświecenia; literatura podróżnicza i narodziny stereotypu.
 Oddziaływanie filozofii J. G. Herdera na odrodzeniową ideologię Słowian; słowianofilstwo i panslawizm; słowiańskie tożsamości narodowe.
 Kosmopolityzm i patriotyzm jako modele literatury modernistycznej.
 Literacka awangarda początku XX stulecia; utopie artystyczne i społeczne.
 Dwudziestowieczne totalitaryzmy: zapis fascynacji i kontestacji.
 Środkowoeuropejski wymiar literatur bałkańskich; Holocaust.
 Artystyczna odpowiedź literatur południowosłowiańskich na ideologiczne ograniczenia po 1945 roku; kulturowa ksenofilia i ksenofobia.
 Oblicza transformacji ustrojowych końca XX wieku; literackie świadectwa rozpadu Jugosławii.
 Doświadczenie postkomunizmu; literatura nostalgiczna.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**

A.1. wykorzystywana podczas zajęć Lektury realizujące treści programowe dobierane są indywidualnie przez każdego z prowadzących.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta Lektury do samodzielnej pracy wskazuje studentom osoba prowadząca zajęcia.

B. Literatura uzupełniająca

- M. Bobrowska, Pogranicza w centrum Europy. Slavica, Kraków 2003.
- Cywilizacja – przestrzeń – tekst, red. L. Miodyński, Katowice 2005.
- Z. Darasz, Problemy autoidentyfikacji kulturowej i narodowej w literaturze słoweńskiej, Katowice 1995.
- M. Dąbrowska-Partyka, Literatura pogranicza, pogranicza literatury, Kraków 2004.
- M. Dąbrowska-Partyka, Świadectwa i mistyfikacje. Przed i po Jugosławii, Kraków 2003.
- M. Dąbrowska-Partyka, Teksty i konteksty. Awangarda w kulturze literackiej Serbów i Chorwatów, Kraków 1999.
- M. Falski, Porządkowanie przestrzeni narodowej – przypadek chorwacki, Warszawa 2008.
- M. Dyras, Re-inkarnacje narodu. Chorwackie narracje tożsamościowe w latach dziewięćdziesiątych XX wieku, Kraków 2009.
- M. Dyras, W poszukiwaniu prawdy. „Nowa serbska proza” na przełomie lat 60. i 70., Kraków 2000.
- S. Giergiel, Ocalić pamięć. Praktyki pamięci i zapominania we współczesnej prozie postjugosłowiańskiej, Opole 2012.
- D. Gil, Prawosławie. Historia. Naród. Miejsce kultury duchowej w serbskiej tradycji współczesności, Kraków 2005.
- Idee wspólnotowe Słowiańszczyzny, red. A. W. Mikołajczak, W. Szulc, Poznań 2004.
- Idee wspólnotowe Słowiańszczyzny, red. A. W. Mikołajczak, W. Szulc, B. Zieliński, Poznań 2004.
- C. Juda, Literatura w stanie podejrzenia. Współczesna proza macedońska lat 60. XX wieku, Kraków 1992.
- C. Juda, Pod znakiem BRL-u. Kultura i literatura bułgarska w pułapce ideologii, Kraków 2003.
- M. Koch, ...kiedy dojrzejemy jako kultura... Twórczość pisarek serbskich na początku XX wieku (kanon – genre – gender), Wrocław 2007.
- A. F. Kola; Europa w dyskursie polskim, czeskim i chorwackim. Rekonfiguracje krytyczne, Toruń 2011.
- J. Kornhauser, Literatury zachodnio- i południowosłowiańskie XX wieku w ujęciu porównawczym, Kraków 1994.
- J. Kornhauser, Świadomość regionalna i mit odrębności (o stereotypach w literaturze serbskiej i chorwackiej), Kraków 2001.
- Kryzys tożsamości. Slavica, red. B. Czapik, E. Tokarz, Katowice 1992.
- Kultury słowiańskie między postkomunizmem a postmodernizmem, red. M. Dąbrowska-Partyka, Kraków 2009.
- Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, T. 1. Transformacja, red. H. Janaszek-Ivaničková, Warszawa 2005.
- Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, T. 2. Feminizm, red. E. Kraskowska, Warszawa 2005.
- Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, T. 3. Podmiotowość, red. B. Czapik-Lityńska, Warszawa 2005.
- Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, T. 4. Mniejszości, red. M. Dąbrowski, Warszawa 2005.
- Narodowy i ponadnarodowy model kultury. Europa Środkowa i Półwysep Bałkański, red. B. Zieliński, Poznań 2002.
- Nasza środkowoeuropejska 'ars combinatoria', red. K. Pieniążek-Marković, G. Rem, B. Zieliński, Poznań 2007.
- Problemy tożsamości kulturowej w krajach słowiańskich, t. I-III, red. J. Goszczyńska, Warszawa 2005.
- Przemiany w świadomości i kulturze duchowej narodów Jugosławii po 1991 roku, red. J. Kornhauser, Kraków 1999.
- J. Rapacka, Godzina Herdera. O Serbach, Chorwatach i idei jugosłowiańskiej, Warszawa 1995.
- J. Rapacka, Leksykon tradycji chorwackich, Warszawa 1997.

- J. Rapacka, Śródziemnomorze. Europa Środkowa. Bałkany. Studia z literatur południowosłowiańskich, red. M. Dąbrowska-Partyka, Kraków 2002.
- Semantyka Rosji na Bałkanach. Colloquia Balkanica, T. 1, red. J. Sujecka, Warszawa 2010.
- Słowiańszczyzna - pojęcia i rzeczywistość dawniej i dziś, red. K. Handke, Warszawa 2002.
- A. Stankowicz, Między bośniackością a jugoslawizmem. Studia z dziejów kultury bośniacko-hercegowińskiej, Bielsko-Biała 2004.
- J. Sujecka, Bułgarska idea narodowa i jej okcydentalistyczno- słowianofilskie konteksty. Na przykładzie twórczości Iwana Wazowa. Z polskich studiów slawistycznych, Warszawa 1995.
- Symbioza kultur słowiańskich i niesłowiańskich w Europie Środkowej, red. M. Bobrownicka, Kraków 1996.
- G. Szwał-Gytybowa, Leksykon tradycji bułgarskiej, Warszawa 2011.
- M. Todorova, Bałkany wyobrażone, przeł. P. Szymor, M. Budzińska, Wołowiec 2008.
- Widzieć Chorwację. Panorama literatury i kultury chorwackiej, 1990-2005.
- K. Pieniążek-Marković, G. Rem, B. Zieliński, Poznań 2005.
- J. Wierzbicki, Z dziejów chorwacko-polskich stosunków literackich XIX wieku, Wrocław 1970.
- Wokół Macedonii. Siła kultury – kultura siły, red. B. Zieliński, Poznań 2001.
- W poszukiwaniu nowego kanonu. Reinterpretacje tradycji kulturalnej w krajach postjugosłowiańskich po 1995 roku, red. M. Dąbrowska-Partyka, Kraków 2005.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W10; K_W12 K_U03 K_K03	<p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy literaturoznawczej, w tym przede wszystkim w kulturze krajów Półwyspu Bałkańskiego (K_W10); • zna i rozumie metody analizy i interpretacji utworów literackich, typowych, charakterystycznych lub specyficznych dla literatur słowiańskich Półwyspu Bałkańskiego, w szerszym ujęciu tematu (K_W12). <p>Umiejętności</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi planować i organizować – posługując się również jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – zarówno pracę indywidualną jak i zespołową, rozwiązując problemy typowe dla obszaru nauk o kulturze i religii, nauki o sztuce, literaturoznawstwa i językoznawstwa (K_U03). <p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie kultury Bałkanów (K_K03).
Kontakt	
anita.gostomska@ug.edu.pl	